

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.FELELŐS SZERKESZTŐ: BETEGH PÁL LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZ. LAJOS.SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos, utca 15. szám, hova
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankin
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint
Nyílt-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz.Az ipari munka szeretetének ápolása
népünk gyermekeiben.

I.

Östermelő nép vagyunk. A falusi ember gyermeke, született az akár a nagy Alföld rónáin, akár Erdély hegyes-völgyes vidékén, hogy úgy mondjam, a természet kebelén nőtt fel. Alig csöpörödik fel, édes atya már kiviszi szántóföldjére, hogy annak barázdáit hasogassa, hogy tanulja meg véres verejtékével keresni a mindennapi kenyerét. Olykor pedig mint az édes atya nyájának kis pásztora, reggeltől estig fűtyörész a szabad természetben, ott, hol a nyájak kolompolása, a madárcák bájos zenéje oly kimondhatatlan örömmel tölti el lelkét.

Mily szép, mily kedves élet ez! A szép természet szakadatlan szemlélete mennyi nemes érzést olt a gyermeki kebelbe. A természet ölen felnőtt gyermek szívében-lelekben mennyire elűt attól a városi, a szoba négy fala között felnőtt gyermektől.

Talán épen a szép természetnek szeretete az, amely a szántó-vető embert a rög-höz köti s ha két barázdája is van: gyermekeiből még akkor is szántó-vető embert nevel.

Az ősi földhöz való ragaszkodás szép jellemvonása magyar népünknek. Ámde midőn látjuk, hogy különösen a Székelyföldön, mily szűk barázdákban jut ki a szántóföld, midőn látjuk, hogy még az alföldi szántóvetőnek sem jut már annyi a rajongásig szeretett földből, mint régen, azután kell látnunk, hogy e néppel megkedveltessük az ipart. Nyissuk meg azokat a kereseti forrásokat, a hol munkás kézzel és okos észszel sokkal többre viheti magyar népünk, mintha egy-két darab földjének szántásával, vetésével küzdje át hovatovább nagyobb szegénységgel ezt az életet.

A nagy Széchenyinek mondását: „Ten gerre magyar!” úgy valósíthatjuk meg, ha ipart teremtünk. Innen azután jelszavunk az legyen: Iparra magyar!

Az ipari munkának a szeretetét kell népünk lelkébe beoltanunk. Ezt pedig csakis a népiskolák útján érhetjük el.

A slöjdöt már több népiskolában meghonosították. Hatalmas lépés arra, hogy népünk gyermeke kedvet nyerjen az ipari munkára. Ez azonban még nem elég.

A népiskolai tankönyvek azok, a melyek igen üdvös hatással lehetnének arra, hogy az ipari munka polgárjogot nyerjen népünk életében.

Ha mi ezen népiskolai könyveket tekintjük, a melyből a gyermeki lélek táplálékát nyeri, azt látjuk, hogy az ipari munkáról, annak szépségéről, arról, hogy az a boldogulásnak mily biztos eszközeit nyújtja — szó sincs.

Ezért aztán az ipari munkának, mint a legfontosabb közgazdasági tényezők egyikének érdekében szóvá kell végre valahára tennünk azt, hogy az ipari munkáról szóló olvasmányoknak hely adassék különösen a falusi népiskolák számára írt tankönyvekben. — Ha a földművelésről, annak szépségéről lépten nyomon találunk egy-egy kedves olvasmányt, miért ne jellemezhetnők az egyes iparágakat is. Az egyes iparágaknak a gyermek nyelvén való leírása, a siker, melyet az iparos ember fáradságos munkája után elér, beleszöve azokat a kedves jele-

neteket, midőn a dal s egy-egy mese mint kétszeresi meg a kéz erejét s gyorsítja meg a kovács kalapácsütéseit, az asztalos gyaluját, a szabó tűjét: lehetetlen, hogy a gyermeki lélekben nyomot ne hagyjon s ne szánja el magát örömmel az ipari pályára.

Jegyzői magánmunkálatok. A belügyminiszter egy konkrét eset kapcsán hozott elvi jelentőségű határozatával a rendezett tanácsú városok jegyzőinek magánmunkálataira nézve kimondta, hogy minthát a közigazgatási alkalmazottaknak a magánmunkálatok végzésétől való eltöltése tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendelet szerint — mely a rendezett tanácsú városok alkalmazottaira is kiterjed — magánmunkálatokkal díjazás fejében csak azok az alkalmazottak foglalkozhatnak, akiknek ezt valamely tételes jogszabály kifejezetten megengedi: nincs akadálya annak, hogy a rendezett tanácsú városok törvényhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletükben jegyzőiknek azoknak a magánmunkálatoknak meghatározott díjazás melletti elkészítését megengedjék, melyekre kis- és nagyközségekben a községi és körjegyzők jogosítvák. Ennél a szabályozásnál a községi és körjegyzőkre vonatkozólag alkotott vármegyei szabályrendelet rendelkezései megfelelően érvényesíthetők.

A gazdasági különválás hatásáról ír a N. Fr. Pr. közlelbi számában. Az 1907-ben esetleg bekövetkező különválás Ausztriára való hatását a következőkben fejtegeti: Mindenekelőtt a jegybank közössége szűnnék meg. Erre vonatkozólag különben a jegybank szabadalma is úgy intézkedik, hogy amennyiben az új kiegyezés 1907. december 31-ig nem jön létre, akkor a bank szabadalma ez időpontban magától megszűnik. Ezek után Ausztria is, Magyarország is szabadon intézkedhetik jegy kibocsátási szabadalmának átruházása tárgyában. Az éremszövevény 1910-ig tart, ez azonban a gazdasági különválás mellett is fenttartható. Bosznia és Hercegovina vámügyét is rendezni kellene, mert a gazdasági különválás esetén nem volna értelme, hogy Bosznia és Hercegovinába szabadon szállíthasson és kivihessen mindkét ország. A kvóta ügyet is egészen más alapon kellene szervezni. A Németországgal kötött szerződés is nagy átalakuláson mehetne keresztül. Kérdés, hogy Németország belemenne-e abba, hogy a gazdaságilag különvált államokkal fentartsa szerződését. Ugyancsak fontos körülmény, hogy Ausztriának autonóm vámtarifát kellene kidolgoznia és hogy közigazgatási tekintetben is sok új embernek az alkalmaztatása válnék szükségessé.

Egy megtévelyedett anya rémtette.

Kétszeres gyilkosság és öngyilkosság városunkban.

Borzalmas gyilkosság és öngyilkosság színhelye volt e hó 21-én d. u. 5–6 óra között Székelyudvarhelyt az ev. ref. temető kertben lévő temető-pásztor lakása.

Ifj. Tordai Józsefné szül. Kis Mária, a temetőpásztor felesége, egy őrizetlen pillanatban a legborzasztóbb cselekedetet hajtotta végre. Előbb meztelenre vetkőztetett 5 éves József és 3 éves Béla nevű kis fiait egy 9 milliméter átmérőjű, hat lövetű revolverrel hason lötte és azután önmagára sötötte a revolvert.

Az öt éves József gyerek pár negyedórai kínlás után kiszenvedett s tegnap a vármegyei kórházban fölbontolták tetemét.

A megtévelyedett anya és Béla nevű fia pedig súlyos sebesülésével szintén a vármegyei kórházban részesülnek gondos ápolásban. —

Bajuk súlyos és életben maradásukhoz nincs remény.

A szörnyű esetet a rendőrséghez e hó 21-én este 6 órakor Szabó István csizmadiaségéd jelentette be. Szombatfalvy Lajos fő- és Kassay Dezső alkapitány azonnal a helyszínére siettek s Dr. Kassay Albert városi tisztiorvossal szemlét tartottak.

A temetőkerthi őrházban, mely ifj. Tordai József csizmadiamester, temetőpásztorlakásául szolgál — két szoba van. A hálószobának használt helyen 3 ágyat találtak s ezek egyikében feküdt Tordainé két kis fiával; mindnyájan a hason köldöknél átlótt, körül megpörkölődött sebbel. Az anya és Béla életben, József már halva volt a szemle alkalmával.

Tordainé teljesen ép elmével adta elő az esetet s a kérdésekre tisztán, érhetőleg nyilatkozott. Elmondta, hogy ő követte el a szörnyű tettet, ő lötte meg két kiskorú gyermekét s azután önmagát. Gyógyíthatatlan betegsége miatt életunt lett és gyermekeit árván itthagyni nem akarta.

Az ágy mellett megtalálták a revolvért egy éles töltéssel és 4 üres hüvelylyel. Tordainét és a kis Bélát azonnal ápolás alá vették s beszállították a kórházba, hol a meghalt fiút a halottas kamrába tették.

Az esetet Barra Istvánné és Olajos Jánosné, szegényházbeli asszonyok vették először észre. Ezekre és 13 éves János nevű fiára bizta volt feleségét ifj. Tordai József, aki a városházánál levő ügyes-bajos dolga miatt hazulról délután 1 óra felé eltávozott.

Tordai Jánoska atyja meghagyása szerint egy darabig bent ült anyja szobájában. Azután pedig fát hordott be és anyja parancsára elment Szemerjai Károlynéhoz, aki nagynénje, hogy onnan ptyókát vigyen haza. Ez alatt történt meg a szomorú eset, melyet Tordainé oly sokszor hangoztatott.

Barráné és Olajosné többször bementek a beteg asszonyhoz, de semmi gyarusat nem vettek észre. Legutoljára Barráné volt benn egy 4 óra tájban s akkor megkérdezte, hogy a gyermekeket miért vetkőztette egészen le, Tordainé azt felelte: kint voltak, megfáztak s maga mellé veszi, hogy melegegjenek. Majd durranást hallottak az öreg asszonyok és figyelmesek lettek. Mire a velük szembenyíló ajtóhoz értek, az be volt zárva s csak az ablakou nézhetek be, ahol látták Tordainét ágyában vergődve. — Lármát ütöttek s a 13 éves Jánoska is megérkezett, aki jajveszékelve Szánthó János szabómesterhez futott, aki az ajtót fejszével betörte és az ágyban fekve találták a sebesülteket. Ekkor a kis József vonaglott s rövid idő múlva meghalt.

Tordai József tegnapi kihallgatásakor azt beszélt, hogy felesége már 2 év óta betegeskedik s 1904. május 7-től ágyban fekvő beteg lett. Gyógykezelte itthon, majd Segesvárt, de mindenütt gyógyíthatatlannak nyilvánították baját. Utóbbi időben az asszony életuntá vált s gyakran a gondolkozása is zavaros volt. Kedden épen felesége gyógyköltsegeinek ügyében volt a városházánál s addig rábizta kis fiára és a szegényházbeli ügyeletére. Ugy 1 órakor eljött hazulról s várakozott, amíg a tanácsházhoz mehet. Amint ott ügyét elintézte Mészáros Lajos fodrász üzletében levő fiát látogatta meg. A revolvért lepedőbe csavarva, betette volt egy használatba nem volt divánba s erre bőrkötet és talpat tett. Gyanítani sem lehetett, hogy ott van a pisztoly. Kis fiától hallotta, hogy eljövetele után az asszony felkelt és mindent összekutatott s így kapta meg a revolvért. Az esetet Szemerjai Károlynétől tudta meg s rögtön hazament, de már

akkor József fia halva volt, felesége és Béla fia azonban élnek.

A szomorú eset városszerte mély sajnálatot kelt és borzalommal tárgyalják mindenfelé a megtevélyedett anya szörnyű tettetét.

Ugy az anya, mint a három éves kis Béla még éleiben van s tekintve a körülményeket, elég erőseknek mutatkoznak.

Az ipari munkások szabad lyceuma.

Reális korban élünk. Az embereknek minden törekvése, legfőbb igyekezete odairányul, hogy összes alkotásaikat jövedelmezővé tegyék. Mi sem természetesebb, minthogy e gyors léptekkel haladó világversenyben, a kisiparosnak sem lehet hátramaradni, meg kell hogy szerezze ő is mindazon ismereteket, melyeknek segítségével ipari készítményeit tökéletesítheti, — azaz műremekeket tud előállítani. S kétségbe vonhatatlan, hogy az általános műveltséghez tartozó alapismeretek után legelső a rajz és a *m o t i v u m o k* ismerete. E műszóval kifejezett címről: a *motivumokról* (indító ok a rajzolás készség elsajátítására) tartott a múlt vasárnap délután igen érdekes előadást a polgári önképzőkör nagytermében Hargita Nándor szakiskolai igazgató. A *motivumok* történetét ismertette, felvesz egy tárgyat és annak mutatja be mindazon részeit, melyek figyelembe veendő az elkészítés alkalmával. Miután minden alkotásunkban a használhatóság játsza a főszerepet: a cél, a kényelem és összhang legyen irányító minden készítményünk előállításánál. A természetben keletkező tárgyak és részben az emberi készítmények képezik az alapját minden ipari diszítésnek, ornamentikának. Szép rajzokkal mutatja be, hogy keletkezett a jelképes diszítés, a gyöngysor utánzata alapján az építészetben és más iparban is előforduló gyöngysordisz, azután a rojtdisz, zsinórdisz, szalagdisz, a kinyitott rózsa utánzata alapján a rozetta, a töklével alapján a zezzagos meander, a töklévelnyél huzatai pedig a doriai oszlop kifejlődéséhez szolgált mintául. A különböző nemzetek lakóinak más és más lévén úgy a nemzeti, mint a műzilese, mind másféleképpen stilizálta a diszítéseket. Fontos dolog, hogy minden iparágban sok körültekintéssel állítsuk össze a stilszerűségeket, ép azért olyan *motivumokat* válasszunk és alkalmazzunk, melyek stilszerűek. Maradjunk meg a *motivumok* tisztaságánál, a tervelő legyen tervelő, a mester pedig legyen a rajz kivívója, a tanulmány alapján készült terv megvalósítója. Hogy a *motivumok* tárgyait fellelhessük, szükséges, hogy az értelmi képzésünket, általános ismeretszerzésünket ne hanyagoljuk el, vizsgálódásainkat minden irányban kiterjeszszük és például egy kiállítás vagy tárlat megtekintése alkalmával ne csak azzal elégedjünk meg, hogy valamely tárgy tetszik, de e kellemes benyomás indító okát is vizsgáljuk. Ne csak nézzünk tehát, de lássunk is; lássuk meg mindazon jelenségeket, melyek az illető ipari tárgyat vonzóvá, kellemessé teszik s magunk is minden alkotásunkat ilyenre igyekezzünk tenni, mert csak így veheti fel a kisiparos a gyáriparral a versenyt. Hargita előadó ur szép és hasznos ismereteket nyújtott előadását Solymossy Endre biz. elnök köszönte meg, a 130 jelenlevő iparos nevében, mely előadás — ugymond — nemcsak az értelmünket világosította mindnyájunknak, de az anyagi javak megszerzésében is nagy segítségére leend az iparos hallgatóságnak.

A Hymnuszsal kezdődött előadás a Szózat elénekülésével végződött. — A jövő vasárnap Soó Gáspár rk főgimn. igazgató fog előadást tartani a X ik század magyarjairól.

Érdeklődéssel várjuk.

Tan- és nevelésügy.

Mellékfoglalkozások.

A „Néptanítók Lapja” folyó évi 6. számában Ember János kir. tanfelügyelő ur fenti címen cikket irt, melyet gondosan elolvasni igazán érdemes. Cikkirő ur véleményével nem egyedül áll. Mai napon nincs valamire való tanító, kinek mellékfoglalkozása ne lenne s tagadhatatlan, hogy minden mellékfoglalkozás a tanító hivatásos foglalkozásának rovására megy. És csodálatos, hogy

míg a mellékfoglalkozást a tanítónál általában érdemnek, kiválóságnak tekintik, addig más hivatalnoknál ez hátrány, sőt lehetetlenség. Pedig, ha valami foglalkozás, úgy a tanítói munka igazán egész embert kíván.

Még is... még is a tanító mellékfoglalkozás nélkül szinte elképzelhetetlen. Elképzelhetetlen nekünk, a kik a hivatalos körök ez irányu eddigi felfogását ismerjük, a kik... nyomasztó anyagi körülményekkel küzdünk.

Kezdve néhai Trefort minisztertől, kinek néhai államtitkára, Gönczy P. a tanítókat, hogy jövedelmüket szaporítsák, pióca fogásra, gyógyfüvek szedésére, gazdálkodásra utasította, mostani érdemes miniszterünkig, ki a tanítóknak különleges állásukra való tekintettel nem látta megadhatónak azt a fizetést, mely hasonló képzettségű állami tisztviselőnek megadható — világosan utasították a tanítókat a mellékfoglalkozásra. Aki a „Néptanítók Lapja”-t régtől fogva figyelemmel kísérte, észrevehette, hogy a legtöbb értekezés eddig arról szólt, hogy mily módon folyhat be a néptanító a nép s ez által a saját j a v a előmozdítására. A különféle szövetkezetektől, anyakönyvezéstől stb., eltekintve az ifj. egyesületek, olvasó-, zene-, gazdaköröktől, melyek igazán összefüggnek a tanítói hivatással, mind volt szó e lapban s mind az irányban, hogy az ügyeket a tanító vegye kezébe s más értelmes ember híján vezesse.

A tanítók társadalmi nivója nagyot emelkedett és semmiképp sem lehet párhuzamba tenni hasonló fizetésűekkel. Ha a tanító meg akar élni, meg akar állni, biz, a mellékfoglalkozást — ha kap — elvállalja. Hogy ez a tanítás rovására megy, az igaz; de az anyagiakért való küzdelem, gond, töprenkedés sem írható a tanítás előnyére.

Örömmel, megnyugvással olvastam érdemes kir. tanfelügyelőnk ez értekezését is, mert ebben a tanítói mellékfoglalkozások (tán) hivatalos felfogásának megváltozását látom. Azt látom belőle, hogy ezután a tanítók nem lesznek esetleges mellékkeresetre utasítva.

Azonban a mellékkeresetek szabályozása most sem ártana, mert a tanító csekély fizetéssel is első sorban tanító és csak ennek révén kántor, könyvelő stb. Pedig megyénkben — s úgy hiszem ez adta a tollat kir. tanfelügyelőnk kezébe — a tanítók egy tekintélyes része 1—3 mellékes hivatalt visel olyant, mely lelkiismeretesen végezve, legalább is egy embererőt emésztene fel. Hogy pedig ez visszaélés és bűn a tanítói állás és munka ellen, világos.

S - s.

Egyházi élet.

Szent Antal-estély. A folyó hó 21 én megtartott estély egy erkölcsi, mint anyagi sikere miben sem maradt mögötte a többi estélyeknek.

Ugy látszik, hogy a buzgó közönség érdeklődése hétről-hétre nagyobb lesz a nemes célu Szent Antal-estélyek iránt, mert kedden a róm. kath. főgimnázium diszterme már majdnem kisinynek bizonyult.

A 8 pontból álló műsor végig lekötötte a hallgatóság figyelmét; gyönyörködünk Erőss Kálmánné és Bartos Teréz énekében s élvezettel hallgattuk Burnász Erzsike, Ferentzy Margit, Ferentzy Károly vallásos tárgyú szavatait s Burger Arturak felolvasását.

A jóízű estély sikere Mántó Miklósné, özv. Ferentzy Györgyné és Lakatos Vilma rendezők buzgó fáradozásait dicséri.

Különfélék.

— **József főherceg** állapota — mint Fiuméből jelentik — ismét rosszabbra fordult. A főherceg alig táplálkozik és kedélye apatikussá lett.

— **Kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök vármegyénkbe a székelykereszturi anyakönyvi kerületbe Szász Béla igazgató-tanítót állami anyakönyvesnek nevezte ki s őtet a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **A képviselőház** e hó 21 én tartott ülésében elnökválasztás volt. Justh Gyula 62 szótöbbséggel a képviselőház elnökének, Bolgár Ferenc 232 és Rakovszky István 229 szavazattal alelnököknek választottak. Ez alkalommal Szakáts Zoltán polgármestert és városunk orsz. képviselőjét is 332 szavazattal a képviselőház jegyzőjének választották meg. Háznagy pedig 87 szótöbbséggel Tóth János lett.

— **Halálozás.** Császár Géza helybeli kir. törvénytörési irodaigazgatót súlyos csapás érte; édes apja elhalt Sepsiszentgyörgyön.

— **Büvész-estély.** Ma (csütörtökön) este 8 órakor a Budapest-szállóban, terített asztalok mellett Vinée S. a hírneves francia szalonbüvész átutaztában előadást tart, melyre felhívjuk a közönségünk figyelmét. Az ismert nevű büvész Kolozsvárt és Nagyszebenben is nagy sikert aratott s kéri itt szintén a n. é. közönség pártfogását. Aki egy kedélyes estét akar eltölteni, az menjen ma este a Budapest-szálló éttermébe. Felmentő-jegy 1 korona.

— **Az „Agyagfalvi Ifjúsági Egyesület”** folyó hó 18-án műsoros táncmulatságot rendezett. György Sándor tanító, ifjúsági egyesületi igazgató megnyitó beszédében a gyermeknevelés fontosságáról szólva, a szülőket az iskolával való együttes nevelői munkásságra hívta fel; az ifjúságot pedig kitartásra buzdította. A 74 tagból álló ifjúsági egyesület Vida Mózes tanító vezetése alatt hazafias és népdalokkal; Tegledi Dénes és Csomor Lidia szavalattal, Csomor Gergely vig monologgal nyújtottak élvezetet a közönségnek. A példás renddel lefolyt mulatság — tekintve a népi jelenlegi helyzetét — anyagilag is sikerült. A bevétel 60 K 66 f. A tiszta jövedelemből pénztári alapot létesít.

— **Vasuti kedvezmény a kiállításra.** Azon tenyésztők, kik a székelykereszturi kiállításra tenyészállatot vasuton óhajtanak szállítani, kedvezményes szállításra jogosító igazolványt, amíg a készlet tart, a vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál kaphatnak.

— **Táncestély.** Nagy erkölcsi és anyagi sikerrel folyt le az etédi olvasó-egylet és dalkör által folyó hó 11-én rendezett táncestély az „Erzsébet” királyné emlékére épült ház nagytermében. A táncestélyt Csia Kálmán elnök nyitotta meg tartalmas beszéddel. A dalkör éneke után Szilágyi Béla jogszigorló ragadta el a hallgatóságot Arany J. „A honvéd özvegye” c. költeményének zenekíséret mellett történt előadásával. Ismét a dalkör énekelt, mely után idősebb Gaggyhy László szavalta Petőfi S. „Szeget-szeggel” c. költeményét nagyon ügyesen. Végre a dalkör tréfás énekével fejezte be a műsort. — A közönség az összes számokat meleg elismeréssel honorálta. A bevétel 126 K 80 fillér volt. Felülfizettek: Csia Kálmán 4 K. Donáth Domokos, Simon András 3—3 K. Major Mózes, Kemény János, Kelemen Mihály csendőr, Gagyi Sámuel tanár, Jakab Adolf, Kelemen Miklós csendőr, ifj. Birtalan József, Piros Aurél gyógyszerész 2—2 K. Péter Márton, Szabó Márton 1—1 K., özvegy Szilágyi Mártonné, Faluvégi József, Bálinth László, Bernád János, Lőrincz András, N. N., Bakó Daniel 50—50 fillért, Kelemen Lajos 30 fillért. — Fogadják a nemes szívű adakozók a rendezőség nevében köszönetünket. Hogy a táncestély szépen sikerült, az a tisztviselőknek és a rendezőbizottsági tagoknak tulajdonítható.

— **Derzsi Mózes.** Egy szorgalmas, törekvő fiú viselte ezt a nevet, aki lapunk könyvnyomdájában tanuló volt két évig. Időközben rheumatikus baja keletkezett és e hó 19-én szülői bánatára s ami sajnálatunkra elhalt a 16 éves fiú. A legodaadabb ápolás sem menthette meg bajától, mely kioltá ifjú életét. Temetése kedden d. e. volt Kányád községben az ev. ref. szertartás szerint. Nyugodjék csendesen.

— **A vidéki hírlapírók szövetségének igazgatósága** vasárnap délután Szegeden a kereskedelmi és iparkamara palotájában lévő szövetségi helyiségében Szávay Gyula (Debrecen) alelnök elnökle alatt gyűlést tartott. A szövetség jelenlegi vagyona 108,178 korona. A vagyona az elmúlt évben 4084 koronával gyarapodott. — Tizenkét szűkölködő és beteg vidéki hírlapírónak 1220 K segélyt nyújtottak. Elhatározta az egyesület, hogy a legközelebbi közgyűlésen pályázatot írnak 500 koronás ösztöndíjra, melyet évenként egy-egy vidéki hírlapíró külföldi tanulmányutra kap. Majd egy csomó segélyezés iránti kérvényt intéztek el. Elhatározták továbbá, hogy az 1905. évi rendes közgyűlést június 12-én Miskolcon tartják meg, ahol az utóbbi időben a hírlapírás örvendetes módon fellendült. Jókai Mór szobrára 100 koronát szavaztak meg, egyúttal elhatározták, hogy a vidék összes tagjait felhívják, hogy a Jókai szobrára gyűjtsenek. Az igazgatóság felkérte Szávay Gyulát, hogy a debreceni Csokonai-emlék-ünnepélyen képviselje és a Csokonai-szoborra tegye le a vidéki hírlapírók hatalmas babérkoszoruját.

— **Piátfalván** az ifjúság e hó 11-én az általi iskola helyiségében műsorral összekötött táncvigalmat rendezett. Az estély szellemi része igen jól sikerült. A székely-zenekar kiváló precizitással játszott. Fodor József Kertész és Bokor János ügyesen szavaltak. Valamint az ifjúságnak betanított énekdarab úgy György Károly ig.-tanító és Erdős Mihály tanító egyvelege is az előadónak dicséretére válik. Az estély anyagi oldala — mely részben a székelyzene kar pénztára, részben egy beszerzendő isk. harmóniuma alap javára rendezett — sem maradt az erkölcsi mögött, mert a bevétel 88 K 10 fillér, kiadás 35 K 44 fillér, tiszta jövedelem 52 K 66 f. Felülfizettek: Nagy Ferencz, Nagy Mózes, Göller Albert, Mester Lajos 1—1 K 50 f, Gál Ince 1 K, Geréb Zsigmond 50 f, Erdős Mihály 10 f, Kálmán János 20 f, Benyoszi József 20 f, Balázs Dénes 80 f, Kozma Miklósné 50 f, Nagy Elek 50 f, Varga Zsigmondné 10 f, Kálmán Lajos 10 f, Deák József 2 K, Elek Márton 1 K 50 f, Bálint Dániel 1 K 50 f. A nemes cél érdekében tett felülfizetésekért e helyen is hálás köszönetet mond a rendezőség nevében György Károly áll. isk. ig.-tanító.

— **A Bánffy-párt lapja.** A Gazd. Tud. jelenti, hogy a Bánffy-párt hivatalos lapját, „Magyar Közélet”-et egy 50.000 korona alaptőkével bíró részvénytársaság vette át, melynek igazgatói Fáty Béla, Györffy Gyula dr., Halmai Elemér dr., Ludvig Rezső dr., Reik Ferenc dr. és Fried Vilmos dr.

— **Szenzációs zsurnalisztikai jubileum.** Az „Egyetértés”, mely a hazai zsurnalisztikában a legelső helyek egyikét foglalja el és amely mint politikai tényező is igen nevezetes, a közel jövőben nagy ünnepet ül. Ez év tavaszán lesz ugyanis negyven éve annak, hogy az Egyetértés fenn áll. Az évfordulót a legnagyobb magyar lap igen érdekes módon fogja megünnepelni, amennyiben olyan jubiláris számot ad ki, aminőre még aligha volt eset valahol. Jubileuma alkalmából ugyanis az Egyetértés 230—250 oldal terjedelmű díszszámot ad ki. Ez egy 500—600 oldalas kisebb alakú lapnak felel meg. A jubiláris szám igen fényes kiállítású és rendkívül gazdag tartalmú lesz. A mesteri illusztrációknak egész tömege fogja díszíteni, azonkívül a magyar irodalom legjelesebbjeitől lesznek benne dolgozatok, tudományos és szépirodalmi közlemények, sőt egy teljes regény is. Egy-egy ilyen óriási lap példányának a nyers előállítási költsége mintegy 6 koronára rug. Ilyen módon akarja az Egyetértés leróni háláját a magyar olvasóközönség iránt, mely négy hosszú évtizeden át a legmelegebb rokonszenvvel támogatta. Hogy a lap előfizetői megkapják a jubiláris díszszámot, mely egymagában egy egész kis könyvtárral fog fölérni, az természetes. Az Egyetértés azonban úgy intézkedik, hogy az óriási lapszámot emlékképpen azok is megszerezhesék, akik nem tartoznak az előfizetők sorába. E célra elegendő, ha az érdeklődők levélben fordulnak a kiadóhivatalhoz (Budapest, IV. Vármegegyház-utca 11.) amely levélhez az expedíció költségeinek fedezésére 50 fillér melléklendő levélbélyegeket. Tekintettel arra, hogy az óriási példány csak bizonyos korlátolt számban jelenik meg, ajánlatos, hogy azok, akik a legalább 230—250 oldalos jubiláris Egyetértést meg akarják kapni, mielőbb forduljanak eziránt a kiadóhivatalhoz.

— **A nagy választási harcok** folyamán ingerülve várta az eredményt az egész országban mindenki, még olyan is, aki a politikával eddig egyáltalában nem törődött. A külföldi lapjai is nagy mérvben foglalatostkodnak most a politikánkkal. A választások eredménye oly meglepő, hogy mindenki iparkodik a mostani politikai helyzetről tájékozást szerezni. E célból igen tanácsosnak tartjuk igen tisztelt olvasóink becses figyelmét a Freytag G. és Berndt, Bécs VII.1 müintézetében Gróf Kreith Béla ur közreműködésével e cím alatt: „Térkép az 1905. évi magyar országgyűlési képviselőválasztások eredményéről” megjelent igen érdekes, közhasznú és olvasó műre (ára 1 K) irányítani. E térképen a választó kerületek pártvállalás szerint vannak színezve, a megválasztott képviselők nevei, úgy a kerületekben, mint egy betűsoros névjegyzékben olvashatók. — Mikor nagy viták folynak a parlamentben, mint ujság olvasásnál igen hasznos segédeszközül szolgál nekünk e mű, mert igen könnyen tájékozhatjuk magunkat belőle, hogy egyik másik képviselő, aki a vitában szerepel, melyik választókerületet képviseli s milyen a pártvállalása. E művet beszerezni olvasóinknak csak is melegen ajánlhatjuk. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében s a kiadóknál.

— **Államsegély gazdaközönségünknek.** A földmivelésügyi miniszter méltányolva az ország takarmányszükségben szenvedő vidékeiről ujabban hozzá beérkezett számos kérést, melyekben egyes birtokosok takarmányneműket kérnek, azon indokolással, hogy ebbeli szükségleteiket kielégíteni egyáltalában nem képesek, tekintetbe véve továbbá azt, hogy a takarmányszükség folytán egyes birtokosok értékes állatállományuk komoly veszélynek van kitéve: a fejlődő állattenyésztésünkhöz fűződő nagy gazdasági érdekeink figyelembevételével elhatározta, hogy a szükségben levő gazdaközönség megsegítése, illetőleg a takarmány beszerzés megkönnyítése céljából a birtokosoknak mm.-kénti 7, az az Hét korona árának készpénzfizetése ellenében szénát bocsájt rendelkezésükre. A jelentkezők kérvényeiket a mennyiség, a vasuti állomás és a cím pontos megjelölésével a vármegye főispánjához mielőbb nyújtják be.

— **Petíció.** A „Magyarország” e hó 21-iki számában azt írja, hogy az oláhfalvi választók petíciót adtak volna be Daniel Gábor képviselő megválasztása ellen s azzal Dr. Kovácsy Albert helybeli ügyvédet bízták meg. Kérdésünkre Dr. Kovácsy kijelentette, hogy a hir nem felel meg a valóságnak, miután ő ilyen megbízatásáról tudomással nem bír.

— **Husvétli Emlék-Album.** A „Székely-Udvarhely” husvétkor tíz éves fennállása alkalmából tudvalevőleg díszes Emlék-Albumot küld előfizetőinek. Erre vonatkozólag az előkészületek már folyamatba vannak kiadói hivatalunkban. Ismételtén kérjük tehát a hirdető cégeket, hogy a még be nem küldött hirdetés szövegeket most már haladéktalanul adják át, mert március 1-én tul nem lesz módunkban azt elfogadni. Együttal szíveskedjenek nyilatkozni az irt időig arról is, hogy ha netalán hirdetésüket közöltetni nem ohajtánák, mert ellenesetben a hallgatást úgy tekintjük, mint beleegyezést s a közlési árt követelni fogjuk.

— **Férfi ruhá szabászati tanfolyam.** Miután alkalmam nyílt, nagy áldozatok árán egy budapesti 1-ső szabászati iskolát végezni, a hol a mai divat szerinti egyszerű, egyenruha és papi szabázzatot tanultam meg, bárkit is jutányosan tanítok ki. A legegyszerűbb módszer szerint és könnyen felfoghatóan tanítom, minél fogva a nagy kiadásoktól mentem meg, hogy ne kellessen Pesten és más nagyobb városba utaznia és ott tanulnia. Rajzaim és bizonyítványom bármikor megtekinthetők a Bethlen-utca 83. szám alatt Vajda (Vallerstein) Aladár. 55. 2—6.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, a melyet igen korlátolt szanu és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legocsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

Ipar- és kereskedelem.

A munkások balesetbiztosítása. A munkások balesetbiztosítása ügyében a kereskedelmi miniszter a következő leíratot intézte a kamarákhoz: Mult évi december 20-án 2022—904. sz. a kelt felterjesztésére értesitem a címet, hogy a magam részéről is nagy súlyt helyezek a balesetbiztosítás ügyének mielőbbi törvényes rendezésére, elő is készítettem azt annyira, hogy az országgyűlés képviselőházának rendes munkálkodása idején az erre vonatkozó törvényjavaslat alkotmányos tárgyalás alá legyen vehető.

Új pénzügyi intézetek és iparvállalatok Magyarországon. A Magyar Pénzügy írja, hogy Magyarországon 1904-ben 68 új pénzügyi intézet alakult 10.900.000 korona alaptőkével és ugyancsak 1904-ben 38 új iparvállalatot alapítottak 40.370.492 korona tőkével. Ezen kívül 7 vasutvállalat 34.270.000 korona tőkével, 17 vegyes részvénytársaság pedig 1.691.750 korona tőkével létesült. Alaptőkéjét 35 vállalat emelte föl 31.872.650 K tőkével, míg ezekkel szemben azonban 5.978.800 koronára terjedő alaptőkeleszállítás volt és 13 vállalat felszámolt. Nem tagadható tehát többé a tény, hogy a magyar vállalkozási szellem erős fellendülést mutat.

Drágább lesz a pipereszappan. Mint a Magyar kereskedők Lapja jelenti, Magyarország és

Ausztria több nagy pipereszappan gyárosa között kartel-egyezség jött létre, melynek értelmében a megegyezett gyárak kötelezték magukat arra, hogy pipereszappant súly szerint ezután egyáltalában nem fognak eladni és a hulladék szappanokkal üzött visszaélések megszüntetése céljából ezeknek eladását teljesen beszüntetik.

Vigasztalás.

Mikor szívemből egy-egy dal fakad,
Érzelmem pajkos, mint a kis patak:
Vigan szokell, a szirtéken is át,
Felejtve élttem annyi bu-baját.
Partján ezer virág is integet,
Tükrében ringat csillagos eget...
Legtöbbször mégis, hogyha szenvedek,
Sztintén a dalba sirom könnyemet...
S boldog vagyok, ha látom néha azt:
Hogy bárkiben egy jó érzést fakaszt...

Fülei Sz. Lajos.

Közgazdaság.

A tenyészállat díjazások új rendje. A földmivelésügyi miniszter a tenyészállatok kiosztása címénél történt megtakarítások alapján az évenként megtartandó tenyészállatdíjazások költségvetési tételét az eddigi összeg háromszorosára emelte föl s ily irányban tétetik az előterjesztés a földmivelésügyi tárca költségvetésében. A díjazás célja egyedül és kizárólag az, hogy a tenyésztés terén igyekvő és eredményeket fölmutatni tudó gazdák legyenek jutalmazva. Kíváncs, hogy a díjak növendékállatokra, nőivarúakra adassanak és hogy az állat, a melyért megjutalmaztatott a tenyésztő, a tenyésztésnek leköttesse. A jutalmak főleg a kistenyésztők buzdítására szolgálnak, nagyobb tenyésztők elismerő oklevelet kaphatnak, a pénzdíjak kistenyésztőknek ítélendők. A miniszter óhajta, hogy az egyes állatbirtalásokba a kisgazdák is folytonosan bevonassanak, mert ez a míg a népnél bizalommal találkozik, másrészt alkalmas arra, hogy az állattenyésztés általános kívánalmainak ismeretét a nép körében is terjedjenek.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Szörger Ferenc 8 év óta fennálló óras üzlete Székelyudvarhely, Batthyány-tér (az ev. ref. kollegiummal szemben) állandó raktárt tart mindenféle inga-, zseb és ébresztő-órákból. Javításokat pontosan és lelkiismeretesen teljesít.

Eladó gyapjufűsülő és cséplőgép. Egy évig használt *gyapjufűsülőgép*, melynek napi munkaképessége 120—150 kilóig megy s úgy lóra, mint vizre alkalmazható: 600 koronáért; egy *lovas cséplőgép* pedig 200 koronáért eladó. Teljesen jó, napi munkaképessége 50—60 hektóliter gabona. Cím: **Popper Bernát** vegyeskereskedő **Lemhény** (Háromszékvármegye).

Kiadó lakás. Az Incze-féle ház (Eötvös-utca 4. sz.) földszint a kis bolt kivételével, egészen kiadó. Értekezhetni **Incze Ágnes** postamesternénél **Mezőszengyel** (via Marosludas). 1—3

Tanulónak heti díjazással

2—3 középiskolai, vagy 4 polgári osztályt végzett fiút azonnal fölvesz a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala. Személyes jelentkezések naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig történhetnek Kossuth-utca 15. szám alatt, **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedésében.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyögyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Egy leánycseléd (14—15 éves) éves bér mellett szolgálatot nyer. Hol? Megmondja a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15.

Szorgalmas leány, a ki üzletben neki való munkát teljesíteni akar, kifogástalan magaviseletű és szerényebb igényei vannak, alkalmazást nyer e lap könyvnyomdájában.

Sz. 170—905. kj.

Árverési hirdetemény.

A homoródalmási község előjárósága köz-
hírré teszi, hogy a tulajdonát képező s italkimé-
részi engedéllyel bíró helyiség 2 lakrész 1 konyha
s más mellékepekkel együtt 1905. évi április
24 től kezdődő 3 egymásután következő évre,
vagyis 1908 április 24 ig terjedő időre a többet
igerőnek haszonbérbe adja. Kikiáltási ár 240 ko-
rona. Árverési határidő 1905. évi március 5-én
délután 2 óra.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a körjegyzői irodában megtekinthetők.

A község előjárósága

Homoródalmáson, 1905 február 10.

Barra Lajos, 56 2—3 **Józsa Dénes,**
kijő. kbíró.

A homoródi járás főszolgabírájától.

364—905. ki. sz.

Pályázati hirdetemény.

A homoródalmási községi szülésznői állás
lemondás folytán megüresedvén arra pályázatot
nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket,
kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabály-
szerűen felszerelt folyamodványukat hozzám
folyó évi április hó 1-ig adják be.

A községi szülésznő javadalmazása: 100
korona évi fizetés, 40 K lakbér, 2 korona műkö-
dési díj.

Szegényeket ingyen tartozik segélyben ré-
szesíteni.

Az évi mellékjövedelme 180 koronára megy.
Homoródoklánd, 1905 február hó 14.

1—3

Szabady, főszolgabíró.

A homoródi járás főszolgabírájától.

4285—904. ki. sz.

Pályázati hirdetemény.

A homoródszentpáli körbábai állásra, mely
körhöz Homoródszentpál, Homoródszentpéter és
Recsenyéd községek tartoznak, pályázatot nyitok
és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen
állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen fel-
szerelt folyamodványukat hozzám folyó évi
április 1-ig adják be.

A körbába javadalma 80 korona rendes évi
fizetés és 2 korona működési díj.

Szegényeknek ingyen tartozik segélyt
nyújtani.

Homoródoklánd, 1905 február 4

1—3

Szabady főszolgabíró.

Aki gyorsan és elő-
nyösen házat,
birtokot, üzletet, árut
venni vagy eladni akar,
Aki bármiféle ál-
lást vagy fog-
lalkozást keres, o o o
Aki lakást, üzletet,
birtokot stb.
bérbe venni vagy adni
kiván, o o o o o o o
Aki társat, pénz
kölesont stb
keres, o o o o o o o
Aki szakácsnőt, o
o szobalányt,
mindenest, gyermek-
leányt keres, o o o o
Aki férjhez menni,
nősülni, vagy
más ismeretséget, vagy
levelezni akar, o o o

biztosan és leg-
gyorsabban eléri cél-
ját, ha igénybe veszi
a

„SZEKELY-UDVARHELY”
apró hirdetés rovatát.

GŐZCÉPLŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
ÜZLETEK IS KÖTTETNEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ „AGRARIA”
HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

„FONTOS”

ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLITÁSON BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK
TULSZÁRNYALTÁK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE
MINDEN TALÁRHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS JUTÁNYOS ÁRAK

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
AGRARIA
BUDAPEST.

ÁRJEGYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNTATRA
DUMENTESEN KÜLDETIK!

Saját magát
károsítja,
ki szőlőolt-
vány-
szükségle-
tét nem
fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, N.-Küküllőm.
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta
több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az olt-
ványok ideálisan fejlődtek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1—20

Réz- és ruggyanta-bélyegzők

egyesek
hivatalok

testületek számára, va-
lamint „Gumosit” jelző
készülékek üveg, por-
cellán-, vas-, bádóg, kő
fa, vasson, zsák, vitorla-
vasson, jute posztó és
állatokjelzésére, égető-
vasak, érc értékegyek,
ajtó-táblák; bronz ajtó

tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött ter-
mészetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, mono-
grammok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint him-
zéshez, „Diadal” legolcsóbb és legjobb ruggyanta kézi-
nyomda kaphatók és megrendelhetők Betegh Pál könyv-
papír-, író- és rajzszekerkeskedésében Székelyudvarhelyt,
(Kossuth-utca)

Cimbalom iskola**öntanulásra.**

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat
magányosan tanító nélkül cimbalmozni a
Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából.
Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50
legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10
korona kapható: Kovács János
okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII.
Erzsébet-körút 5. sz.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női- férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o
Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

Farsangi és bali
cikkekből dús rak-
tárral rendelkezem.
Álarok és jel-
mezárak nagy vá-
lasztékban kap-
hatók.

Farsangi idényre!**Hölgyeknek:**

Jelmez és bali ruhákhoz
való kelmék, diszek
legnagyobb választékban
kaphatók.

Jelmez és bali ruhák el-
készítése elvállaltatik a
legjutányosabb árakban.

A legjobb és legdivatosabb szabás előre is biztosítottatik.

Uraknak:

I rend szalon (kaiser)
öltöny már 19 frttól
I rend szalon (kaiser)
öltöny finomabb 24 frttól
I rend szalon egész fi-
nom 28 frttól
frak öltönyt egész finom
kivitelben 30 frttól fel-
felé szállítok.

A raktáron levő ősz-
szes téli árukat —
előre haladt idény
miatt — mélyen le-
szállított árban ki-
árusítom.

